

Madame Ginoux

NRC Handelsblad schrijft het op 3 mei 2006 op de eerste bladzijde: "Madame Ginoux kost 33,9 mln euro". Het mij bekendste "indecent proposal" was \$ 1 mln voor Demi Moore.

Madame Ginoux is niet een erg knappe dame. Ze heeft wél een sprekend gezicht. Het haar naar achteren gekamd en waarschijnlijk samengebonden. Een ietwat verwonderde oogopslag. De wenkbrauwen opgetrokken met een ironisch krulletje. Scherpe vouwen bij de neus. Een wat afwezig glimlachje rond de mondhoeken. Enigszins voorovergebogen aan tafel zittend waarbij zij met haar hoofd steunt op haar linkerhand. Een losvallende kraag rond de schouders; lange mouwen en een hooggesloten blouse. Twee dichtgeslagen boeken die als een klein stapeltje voor haar op tafel liggen. Ze is niet onelegant. Een zekere minzaamheid is zichtbaar. Misschien zelfs wel verrassing. Ik schat haar ongeveer 45 jaar oud. Het beroep van caféhoudster geeft haar deze uitdrukking. Ze kijkt terug. We zouden Madame Ginoux niet hebben gekend als in 1890 Vincent van Gogh haar niet had geschilderd.

Zou de onbekend gebleven koper Madame Ginoux goed beveiligd aan de muur hangen? Of verdwijnt het in een kluis als appeltje voor de dorst. Laten we van het laatste uitgaan, want zo mooi is Madame Ginoux nu ook weer niet. Dan hebben we het over een koper – of een clubje kopers – dat volgens de piramide van Maslov geen hogere noden in het leven heeft dan te beleggen. Er zijn zoveel mooie dingen in

drs. J.G. Groeneveld RA RV¹⁾

het leven. Heel veel is al genoten. Geld heeft weinig marginale betekenis meer. Het is nauwelijks nog een economisch goed. In die zin gaat rationaliteit weer de boventoon voeren. Verondersteld wordt een verstandig financieel beheer.

Aandelen? Obligaties? Goud? Zij hebben het voordeel dat ze deelbaar zijn en zonder veel

kosten verhandelbaar. Goud heeft geen herkomst. Het is anoniem. Het is onvervalsbaar. En het levert net als van Gogh niets op tot je het verkoopt. Waarom dan toch een van Gogh? Omdat kunst zo goed in de beleggingsportefeuille past? Zou kunst een negatieve bèta hebben? Bij een $\beta = 1$ zou de waarde jaarlijks met ongeveer 10% moeten stijgen. Over 7 jaar zou de waarde moeten zijn verdubbeld. Zit dat er in? Het lijkt me wel dat als het erin zit het de topstukken moeten zijn.

Het was een veiling. Ik neem maar aan dat er flink is geboden voordat het schilderij werd afgehamerd. Er zijn meer partijen dan die ene koper die bijna deze prijs willen betalen. Geld met weinig marginale betekenis. Het geld gaat naar de verkoper. Koopt die een ander schilderij? Het zou een interessant onderzoek kunnen zijn om volgens de gulden-rangnummer-methode zoals ik die destijds bij accountancy onderwezen kreeg, enkele dollars naar herkomst en bestemming te volgen. Als ik economie goed begrijp zou die ene dollar ergens terecht moeten komen waar zij meer waarde heeft. Misschien wel bij u of bij mij.

Het schilderij heeft dus \$ 40 mln opgebracht. Kunstkenners weten dat dit geen record is. Bij het veilinghuis had men wat meer verwacht. Maar duidelijk is "dat de kunstmarkt weer aantrekt na een diep dal begin jaren negentig". Zij kijken er niet van op. Ik vind \$ 40 mln toch een heleboel geld voor een schilderijtje. Naar mijn schatting is het schilderij 80*60 cm groot. Dat is afgerond 5.000 cm². Een cm² kost dus bijna € 7.000; de prijs van een vierkante millimeter bedraagt 6 euro en 19 stuivers. Maar zo mag je niet rekenen. Of mag dat wèl? Ten tijde van de tulpengekte in 1637 betaalde de koper voor een partijtje bloembollen het ontstellend hoge bedrag van 21.000 gulden, genoeg om niet één, maar twee grote panden aan de Keizersgracht in Amsterdam te kopen. In die tijd werden tulpenbollen per aas verkocht. Het gewicht van 1 aas bedroeg 0,046 gram. Afhankelijk van de variëteit konden volgroeide tulpenbollen meer dan 1000 azen wegen. De duurste betaalde tulp op 5 februari 1637 kostte op de veiling in Alkmaar 7 gulden en 14 stuivers per aas².

Ik denk dat ik inmiddels grote fouten maak. Waarde is naar haar aard ordinaal. Ik ken de voorkeursordeningen niet van de koper. Die van de verkoper wijken daarvan af, dat is wel duidelijk. Gelukkig zouden we van dat geld allemaal verschillende dingen willen doen. We kunnen elkaar daarin kwalificeren en diskwalificeren. We kunnen elkaar normen proberen op te leggen. We kunnen elkaar voor gek verklaren. Het doet er niet toe. Eigenlijk leer ik er maar een ding van: zonder wonder voor mij geen Van Gogh, of het moest een aasje zijn. |||

²) Mike Dash, *Tulpengekte*, Spectrum, Utrecht, 1999.

